

Az óra időpontja: 2018.04.04.

Iskola, osztály: Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium 10. b. osztály

Tanít: Kerkuska Miklós

Témakör megnevezése: Távoli országok földrajza

Tanítási egység (téma) címe: Törökország földrajza

Az óra (jellemző) típusa: új ismeretet feldolgozó óra

Az óra célja: A tanulók megismerkedjenek Törökország társadalom- és gazdaság földrajzával. Az országot földrajzilag el tudják helyezni a térképen. Megismerjék történelmi előzményeit és, hogy milyen úton vált köztársasággá. Tiszta képet kapjanak arról, hogy milyen problémákkal küszködik az ország. Megismerjék azt, hogy az ország területén melyik régió milyen fejlettséggel bír.

A tanítási óra képzési, fejlesztési, nevelési céljai:

- diáktársakkal való együttműködés gyakorlása
- ok-okozati összefüggések meglátása
- folyamatok, összefüggések meglátása
- szövegértési kompetencia fejlesztése
- együttműködés, mások véleményének meghallgatása, tiszteletben tartása

Az óra felépítése

Idő	Az óra menete	Didaktikai mozzanat	Módszer	Munkaforma	Eszköz
1-2	Jelentés, adminisztráció, források kiosztása				
3-4	Általános adatok: <ul style="list-style-type: none"> - terület - népesség - vallás - pénznem 	Új ismeretek szerzése, érdeklődés felkeltése	Tanári közlés	Frontális osztálymunka	Digitális tábla
5-10	Földrajzi elhelyezkedés: <ul style="list-style-type: none"> - különleges helyzet - 3% Európa - 97% Ázsia Kérdés: <ul style="list-style-type: none"> - Melyik országokkal határos Törökország? Fontos hajózási útvonalak: <ul style="list-style-type: none"> - Boszporusz, Dardanellák 	Új ismeretek szerzése, érdeklődés felkeltése	Tanári közlés, Tanári kérdés	Frontális osztálymunka	Digitális Tábla
10-16	Történelmi áttekintés: <ul style="list-style-type: none"> - I. vh. után Oszmán Birodalom romjaiból - Első közt.elnök: Atatürk - Keménykezű reformok - Eu-val vámunió Kérdések: <ul style="list-style-type: none"> - Milyen visszhangok vannak Törökország EU-s csatlakozásával kapcsolatban? (páros munka) 	új ismeretek szerzése, rögzítés, előzetes tudás előhívása	Tanári közlés, Páros munka	Frontális osztálymunka, Páros munka	Digitális tábla
17-21	Ellenérve az EU-s csatlakozás végett: <ul style="list-style-type: none"> - demográfiai robbanás - gazdasági színvonal - demokratikus államrend kérdése - félelem az iszlámtól Kérdések: <ul style="list-style-type: none"> - Jelenleg milyen harcok folynak Törökország területén? - Mi az iszlám vallás 5 alapelve? 	új ismeretek szerzése, rögzítés, előzetes tudás előhívása, fogalommagyarázat	Tanári közlés, Tanári kérdés	Páros munka megbeszélés, Frontális osztálymunka	Digitális tábla
22-26	Gazdasági régiók áttekintése: <ul style="list-style-type: none"> - Fekete-tengeri régió - Közép-anatóliai régió - Keleti régió: Van-tó (videó részlet) - https://www.youtube.com/watch?v=KSA84zKZIUo - Nyugati régiók 	új ismeretek szerzése, rögzítés	Tanári közlés, Videó részlet megtekintése	Frontális osztálymunka	Digitális tábla

27 - 30	Isztambul: <ul style="list-style-type: none"> - népessége - jellegzetességei - érdekességek Kérdés: <ul style="list-style-type: none"> - Ki járt már Isztambulban? Mivel találkozott? 	új ismeretek szerzése, rögzítés, előzetes tudás előhívása	Tanári közlés, Tanári kérdés	Frontális osztálymunka	Digitális tábla
30 - 37	Forráselemzés bemutatása: <ul style="list-style-type: none"> - Étkezési szokások - Kurd, örmény kisebbség - Keleti és nyugati elemek az ország életében 	új ismeretek szerzése, rögzítés	Tanulói beszámoló	Forrásbemutató	Digitális tábla
38 - 43	Videó megtekintése: <ul style="list-style-type: none"> - Az iszlám születése, az arab vallás és tudomány - https://www.youtube.com/watch?v=6Kc-OX0rk2Q&t=191s - 	Új ismeretek, rögzítés	Videó megtekintése	Videó megtekintés	Digitális tábla,
44 - 45	Az óra lezárás: <ul style="list-style-type: none"> - elköszönés 				

Mellékletek

1. melléklet

Étkezési szokások:

A török étkezési szokások drasztikus változáson mentek keresztül a 20. század folyamán; a törökök nyugati minta szerint kezdtek étkezni. A hagyományos török szokások szerint kis adagokat szolgálnak fel, és sok kenyeret fogyasztanak az ételekhez.

Kenyeret mindenféle ételhez felszolgálnak, még a rizs és a bulgur mellé is. A lakosság növekvő súlyproblémái miatt egyre többen mondanak le erről az ősi hagyományról. Az egyik legnépszerűbb kenyérféleség a *simit* (vagy *gevrek*), mely gyűrű alakú és szezám maggal szórják meg. Önmagában vagy sajttal és lekvárral fogyasztják, utóbbi időben többféle, péksüteménnyé alakított simitet lehet kapni, melyek különféle töltelékkel kaphatóak.

A hús mindig is luxuscikknek számított Törökországban. A legnépszerűbb húсарu a bárányhús, melyet leginkább ünnepeken (például esküvő) fogyasztottak, illetve a *Kurban Bayramı* (Áldozati Ünnepe) idején *etli pilav* (húsos rizs) formájában. Amikor a húsipar megjelent Törökországban, a húсарu mindenki számára könnyen elérhető élelmiszerré vált és bekerült a törökök mindennapi étrendjébe. A gyorséttermek megjelenésével egyre népszerűbb lett a „döner kebab” és a kebabokkülönbéféle fajtái. A legnépszerűbb húsétel mégis mindmáig a *kıyma* (darált hús), melyet zöldségekkel szolgálnak fel. Így alakultak ki különféle népszerű ételek, mint például a *kıymalı fasulye* (darálthúsos bab).

A török konyha egyik legnagyobb vesztesége a hagyományos alapanyagok elhagyása. A cukorfokozatosan átvette a méz és a *pekmez* (főtt must) helyét az édességek elkészítésénél. Az italok területén a szénsavas üdítő italok pedig egyre inkább háttérbe szorítják a hagyományos joghurtitalt, az *ayrant*.

2. melléklet

A kurd és örmény kisebbség

Az ország keleti felében élő kurdok a világ egyik legnépesebb olyan kisebbségét jelentik, amely nem rendelkezik önálló állammal – ők az ország lakosságának mintegy 15-20%-át adják. A kurdok függetlenségi törekvéseit a török állam több ízben véresen leverte. Az 1970-es évek végétől több terrorakciót is végrehajtottak a függetlenségért küzdő Kurd Munkapárt tagjai. Az elmúlt években úgy tűnik, hogy a kurdok az autonómiával is megelégednének, aminek megadására hajlik is a kormány. A 19 századi asszimilációs politika és üldöztetések, illetve 20. század elején történt népirtás következtében ma már csak körülbelül 70 000 örmény él Törökországban, többnyire Isztambul környékén – korábban kb. kétmilliónyian voltak. Az örményeket keresztény vallásuk és jobb gazdasági helyzetük miatt érték elsősorban az üldöztetések. A szíriai és iraki határ közelében arabok is élnek. Az egykor népes görög közösségekből ma már csak néhány ezer főnyi kisebbség maradt Isztambulban és a nyugati szigeteken.

3. melléklet

"Nyugati" kulturális elemek az ország életében

Az ország 20. századi nyitottsága, és a külföldre vándorló nagyszámú vendégmunkás miatt a török kultúra, a mindennapok folyamatosan változnak, nyugatról átvett elemekkel bővülnek – ez elsősorban a nagyvárosokra igaz. Ez hat például az öltözködésre: a hagyományos muszlim viselet visszaszorult, a törvény tiltja is például a nők számára az arcot teljesen elfedő ruhák viselését. Ezek helyett a nyugati öltözködési stílus terjed. Emellett az építészetben is megjelentek a modern nyugati hatások.

"Keleti" kulturális elemek az ország életében

Az ország lakosságának nagy része muszlim vallású, így a városképek meghatározó elemei a mecsetek karcsú tornyai. A sajátos török építészet a bizánci és a muszlim hagyományok beépítésével jött létre. A művészetekben, zenében is tükröződik az ország sajátos kulturális helyzete, a nyugati hatások keverednek a keletiekkel (muszlim, török népek hatásai). Az irodalmat a perzsa és arab hatások formálták mai képére. A török ételekben balkáni, közép-ázsiai és közel-keleti (arab, perzsa) hatásokat egyaránt felfedezhetünk. A sokféle hatás miatt egységes konyhaművészetről nem beszélhetünk, de néhány közös jellegzetesség kiemelhető. Ilyen a sok fűszer használata, a sokféle halétel. A vallási előírások miatt sertéshúst nem fogyasztanak, helyette az éghajlati adottságoknak is jobban megfelelő juh húsát használják ételeikben. Kulturális sajátosság a hosszú, ráérős étkezés, az akár 3-4 órás ebédszünet.